

# FIȘA DISCIPLINEI

## Fundamentele educației incluzive

### 1. Date despre program

|                                       |                                                               |
|---------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| 1.1 Instituția de învățământ superior | UNIVERSITATEA "OVIDIUS" DIN CONSTANȚA                         |
| 1.2 Facultatea                        | PSIHOLOGIE ȘI ȘTIINȚELE EDUCAȚIEI                             |
| 1.3 Departamentul                     | PSIHOLOGIE, ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI        |
| 1.4 Domeniul de studii                | ȘTIINȚE SOCIALE                                               |
| 1.5 Ciclul de studii                  | MASTERAT                                                      |
| 1.6 Programul de studii               | CONSILIERE ȘI INTERVENȚIE PSIHOPEDAGOGICĂ ÎN ȘCOALA INCLUZIVĂ |
| 1.7 Anul universitar                  | 2023-2024                                                     |

### 2. Date despre disciplină

|                                        |                                   |               |   |                       |   |                         |         |
|----------------------------------------|-----------------------------------|---------------|---|-----------------------|---|-------------------------|---------|
| 2.1 Denumirea disciplinei              | Fundamentele educației incluzive  |               |   |                       |   |                         |         |
| 2.2 Cod disciplină                     | CIPSI111                          |               |   |                       |   |                         |         |
| 2.3 Titularul activităților de curs    | Conf. Univ. Dr. Matei Raluca      |               |   |                       |   |                         |         |
| 2.4 Titularul activităților aplicative | Lect. Univ. Dr. Totolan Ecaterina |               |   |                       |   |                         |         |
| 2.5 Anul de studiu                     | I                                 | 2.6 Semestrul | 1 | 2.7 Tipul de evaluare | E | 2.8 Regimul disciplinei | DAP/ DI |

### 3. Timpul total estimat

|                                                                                                |     |                    |    |               |            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|--------------------|----|---------------|------------|
| 3.1 Număr de ore activități directe pe săptămână                                               | 4   | din care: 3.2 curs | 2  | 3.3 aplicații | 2          |
| 3.4 Total ore activități directe pe semestru                                                   | 56  | din care: 3.5 curs | 28 | 3.6 aplicații | 28         |
| 3.7 Total ore de studiu individual                                                             |     |                    |    |               | 144        |
| <i>Distribuția fondului de timp</i>                                                            |     |                    |    |               | <i>ore</i> |
| Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe                                    |     |                    |    |               | 80         |
| Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren |     |                    |    |               | 20         |
| Pregătire seminarii/ laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri                         |     |                    |    |               | 20         |
| Tutoriat                                                                                       |     |                    |    |               | 20         |
| Examinări                                                                                      |     |                    |    |               | 4          |
| Alte activități.....                                                                           |     |                    |    |               |            |
| 3.8 Total ore pe semestru                                                                      | 200 |                    |    |               |            |
| 3.9 Numărul de credite                                                                         | 8   |                    |    |               |            |

### 4. Precondiții (acolo unde este cazul)

|                   |      |
|-------------------|------|
| 4.1 de curriculum | • Nu |
| 4.2 de competențe | • Nu |

### 5. Condiții (acolo unde este cazul)

|                                                 |                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 5.1 de desfășurare a cursului                   | Sală de curs dotată cu echipamente de videoproiecție.<br>Se vor pune la dispoziția studenților materiale în format electronic power point, word, pdf, încărcate în platforma MS Teams. |
| 5.2 de desfășurare a seminarului/ laboratorului | Materiale, mijloace, instrumente de lucru disponibile în format tipărit, electronic, audio-video pentru exemplificări și demonstrații.                                                 |

### 6. Competențe specifice acumulate

|                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Competențe profesionale | <p>C1 Elaborarea, aplicarea, monitorizarea și evaluarea unor Programe de servicii individualizate (PSI) și/sau a unor Proiecte de intervenție personalizate (PIP) pentru copiii/elevii cu diferite dizabilități.</p> <p>C2 Competențe de adaptarea curriculară și realizare de programe de intervenție personalizată și orientare vocațională pentru elevii cu cerințe educative speciale.</p> <p>C3 Competențe de elaborare de programe de susținere a incluziunii socio-profesionale a tinerilor cu cerințe speciale.</p> <p>C4 Competențe de promovare a politicilor de incluziune școlară și socială în școală și comunitate.</p> <p>C5 Competențe de formare și perfecționare în educația incluzivă a membrilor echipelor multidisciplinare de suport și intervenție psihopedagogică, precum și a cadrelor didactice din instituțiile inclusive.</p> <p>C6 Competențe de cercetare în colective de cercetare multidisciplinare în domeniul educației inclusive.</p> |
| Competențe transversale | <p>CT1 Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane din școlile incluzive, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică.</p> <p>CT2 Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multi-disciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul psihopedagogului în echipa multi – disciplinară.</p> <p>CT3 Utilizarea platformelor de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.</p> <p>CT4 Competențe de formare și perfecționare în educația incluzivă a membrilor echipelor multidisciplinare de suport și intervenție psihopedagogică, precum și a cadrelor didactice din instituțiile inclusive.</p> <p>CT 5 Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.</p>                             |

## 7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

|                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 7.1 Obiectivul general al disciplinei | <ul style="list-style-type: none"> <li>Familiarizarea masteranzilor cu problematica și noțiunile specifice disciplinei <i>Fundamentele educației incluzive</i></li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| 7.2 Obiectivele specifice             | <ul style="list-style-type: none"> <li>Să identifice principalele demersuri care au condus la statuarea educației copiilor cu cerințe speciale în sistem incluziv;</li> <li>Să analizeze procesul incluziunii școlare a copiilor cu cerințe educative speciale din perspectivă psihologică, pedagogică și socială;</li> <li>Să opereze cu principalele concepte specifice educației incluzive și pedagogiei diversității;</li> <li>Să definească principalele repere strategice privind proiectarea și susținerea unui curriculum diferențiat în condițiile educației incluzive;</li> <li>Să-și imagineze un posibil scenariu didactic în condițiile desfășurării activităților educative cu o clasă în care se aplică strategii diferențiate de învățare.</li> </ul> |

## 8. Conținuturi

| 8.1 Curs                                                                                                       | Metode de predare                                                    | Număr ore alocate |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-------------------|
| 1. Contextul apariției educației incluzive pentru persoane cu dizabilități                                     | Prelegerea interactivă<br>Problematică<br>Explicația<br>Demonstrația | 2                 |
| 2. Integrare – incluziune – diferențiere; delimitări conceptuale, perspectivă teoretică și relevanță practică. |                                                                      | 2                 |
| 3. Abordări teoretice ale educației incluzive. Concepte conexe ale educației incluzive.                        |                                                                      | 2                 |

|                                                                   |  |   |
|-------------------------------------------------------------------|--|---|
| 4. Educație integrată și/sau educație incluzivă?                  |  | 2 |
| 5. Elemente de management al educației incluzive.                 |  | 2 |
| 6. Modele și servicii de susținere a educației incluzive în lume. |  | 2 |
| 7. Implicații teoretice și manageriale ale incluziunii școlare.   |  | 2 |

#### **Bibliografie:**

Ainscow, M., (1991), *Effective Schools for All*, David Fulton, London.

Beattie, J., Jordan, L.A., Algozzine, B. (2006), *Making inclusion work*, Corwin Press:Thousand Oaks.

Booth, T., Ainsow, M., (2007), *Indexul incluziunii școlare. Promovarea educării și a participării tuturor copiilor la educația de masă*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Daunt, P. (1993), *Education for children and youngsters with special needs in Western Europe*, Cambridge.

Gherguț, A. (2001). *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii de educație integrată*, Editura Polirom, Iași.

Ghergut, A. (2006), *Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale. Strategii diferențiate și incluzive în educație*, Ed. Polirom, Iași.

Gherguț, Alois (2013, 2007, 2005), *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom, Iași.

Ghergut, Alois (2016), *Educație incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași.

Ghergut, Alois (2016), *Educație incluzivă și pedagogia diversității*, Editura Polirom, Iași.

Hall D.M., Hill, P.D. (1996). *The child with a disability*, Blackwell Science, UK.

Heward, W., (1996). *Exceptional children. An introduction to Special Education*, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio.

McNamara, S., Moreton, G., (1997), *Understanding Differentiation. A teachers guide*, David Fulton, London.

Norwich, B., (1996), *Special Needs Education or Education for All: connective specialisation and ideological impurity*, British Journal of Special Education, v.23, no.3.

Radu, I.T. (1978), *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*, E.D.P., București.

Ungureanu, D. (2000), *Educația integrată și școala incluzivă*, Editura de Vest, Timișoara.

Vrășmaș, T.(2001), *Învățământul integrat și/sau incluziv*, Editura Aramis, București.

\*\*\* Ghid de predare-învățare pentru copiii cu cerințe educative speciale, UNICEF și RENINCO România, București, 2000

| 8.2 Aplicații (seminar/ laborator/ proiect)                                                                                  | Metode de predare                                           | Număr ore alocate |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-------------------|
| 1. Documente si evenimente sub egida ONU care au condus la aparitia educației inclusive.                                     | Dezbateri,<br>Demonstrație,<br>Aplicații,<br>Studii de caz. | 2                 |
| 2. Documente naționale și internaționale de referință care reglementează statutul și practica educației speciale/ incluzive. |                                                             | 2                 |
| 3. Egalizarea șanselor și educația integrată. Exemplificări.                                                                 |                                                             | 2                 |
| 4. Ilustrarea fenomenului compensării în contexte integrate – studiu de caz.                                                 |                                                             | 2                 |
| 5. Niveluri și forme ale integrării/ incluziunii școlare.                                                                    |                                                             | 2                 |
| 6. Servicii și forme de sprijin în educația incluzivă în România.                                                            |                                                             | 2                 |
| 7. Echipele de sprijin pentru învățare în școli.                                                                             |                                                             | 2                 |
| 8. Managementul relațiilor de cooperare dintre școlile speciale și cele obișnuite.                                           |                                                             | 2                 |
| 9. Provocări și învățăminte privind educația incluzivă.                                                                      |                                                             | 2                 |
| 10. Educația incluzivă și provocarea diversității la clasă.                                                                  |                                                             | 2                 |
| 11. Educația cerințelor speciale și școala incluzivă.                                                                        |                                                             | 2                 |
| 12. Elaborarea unui proiect educativ individualizat Adaptarea și diferențierea                                               |                                                             | 2                 |

|                                                               |  |   |
|---------------------------------------------------------------|--|---|
| curriculară. Aplicații                                        |  |   |
| 13. Incluziunea școlară și noile tehnologii asistive/de acces |  | 2 |
| 14. Prezentare de proiecte.                                   |  | 2 |

**9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului**

Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică ([www.copsi.ro](http://www.copsi.ro)) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004

- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (<http://www.ncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

**10. Evaluare**

| 10. Evaluare                                                                                                             |                                      |                           |                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|---------------------------|------------------------------|
| Tip activitate                                                                                                           | 10.1 Criterii de evaluare            | 10.2 Metode de evaluare   | 10.3 Pondere din nota finală |
| 10.4 Curs                                                                                                                | In functie de specificul disciplinei | Evaluare orală pe parcurs | 30%                          |
|                                                                                                                          |                                      |                           |                              |
| 10.5 Aplicații                                                                                                           | In functie de specificul disciplinei | Evaluare orală examen     | 40%                          |
|                                                                                                                          |                                      | Evaluare scrisă examen    | 30%                          |
|                                                                                                                          |                                      |                           |                              |
| 10.6 Standard minim de performanță                                                                                       |                                      |                           |                              |
| Inițierea de bază și înțelegerea complexității integrării și/sau incluziunii educaționale, în diverse forme și contexte. |                                      |                           |                              |
| Operarea cu conceptele de bază specifice educației incluzive.                                                            |                                      |                           |                              |
| Elaborarea de proiecte didactice si educationale care să valorifice practicile incluzive.                                |                                      |                           |                              |

Data completării,  
22.09.2023

Titular activități de curs,  
Nume/Prenume/Semnătură

Titular aplicații,  
Nume/Prenume/Semnătură

Conf.univ.dr. Matei Raluca

Lect. Univ. Dr. Totolan Ecaterina

Data avizării în departament  
29.09.2023

Director de Departament  
Lect.univ. dr. Mariana Floricica Călin

Decan,  
Prof. univ. dr. Mircea Adrian Marica